

GOSPODARKA ODPADAMI OPAKOWANIOWYMI W OBIEGU ZAMKNIĘTYM

Szanowni Państwo,

Stosownie do zapowiedzi, przekazujemy materiały z konferencji **„Gospodarka odpadami opakowaniowymi w obiegu zamkniętym”**, zorganizowanej przez Polską Izbę Ekologii 25 kwietnia 2017 roku w Katowicach.

Po wejściu w życie Ustawy z dnia 13 czerwca 2013 roku o gospodarce odpadami i odpadami opakowaniowymi to już trzecia konferencja poświęcona tej problematyce. Temat konferencji wynikał z jego znaczenia dla ochrony środowiska i zrównoważonego rozwoju, ale także miał aspekt praktyczny. **Polska Izba Ekologii od 2014 roku działa zgodnie z Porozumieniem zawartym z Marszałkiem Województwa Śląskiego, w trybie art. 25 wspomnianej ustawy**, które dotyczy utworzenia i utrzymania systemu zbierania, transportu, odzysku, w tym recyklingu lub unieszkodliwiania odpadów opakowaniowych powstałych z opakowań wielomateriałowych oraz z opakowań po środkach niebezpiecznych.

Trzyletni okres obowiązywania ustawy jest więc okazją do ponownej analizy zawartych w niej rozwiązań, omówienia jej praktycznych aspektów i zaproponowania potrzebnych zmian.

Podczas konferencji sprzed roku byliśmy zgodni, że generalnie system realizuje zadania zawarte w ustawie, ale że potrzebne są dalsze prace legislacyjne, organizacyjne i edukacyjne, a także korekta mechanizmów ekonomiczno-finansowych.

Tym razem na problem gospodarki odpadami opakowaniowymi staraliśmy się spojrzeć w szerszej perspektywie gospodarki o obiegu zamkniętym (GOZ), chociażby z tego względu, że wraz z komunikatem „Zamknięcie obiegu – plan działań UE dotyczący gospodarki o obiegu zamkniętym” z grudnia 2015 roku Komisja Europejska przedstawiła kolejne propozycje legislacyjne i zapowiedzi dalszych prac nad pakietem. Polska będzie musiała dokonać implementacji prawa unijnego. Rynek odpadów będzie w coraz większym

stopniu regulowany, chociażby po to, aby ograniczyć „szarą strefę”.

Polska jest na początku planu wdrażania GOZ, a zatem to odpowiedni czas, aby zidentyfikować obszary, które będą wymagały największych zmian, oraz ocenić dostępność zasobów potrzebnych do zrealizowania działań zapowiedzianych w komunikacie UE.

Na poprzednich konferencjach odnotowaliśmy szereg deficytów strukturalnych w polskim systemie gospodarki odpadami, w tym odpadami opakowaniowymi. **Szukaliśmy odpowiedzi na pytania: co się od tego czasu zmieniło, jakie działania należy podjąć, aby być właściwie przygotowanym do koniecznych zmian i do implementowania kolejnych unijnych dyrektyw.** Jest to tym ważniejsze, że Komisja Europejska przy wielu okazjach i w różnych formach przypomina nam o licznych zaległościach w gospodarce odpadami.

W imieniu Polskiej Izby Ekologii dziękujemy referentom, patronom i partnerom konferencji, a zwłaszcza **Wojewódzkiemu Funduszowi Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach**, dzięki któremu konferencja była bezpłatna dla jej około stu uczestników: przedstawicieli samorządów, administracji, przedsiębiorców oraz organizacji pozarządowych, a także osób zainteresowanych tematem konferencji.

Materiały pokonferencyjne zostaną przesłane do właściwych ministerstw, urzędów, instytucji, samorządów oraz uczestników konferencji i członków Polskiej Izby Ekologii z nadzieją, że okażą się pomocne w realizacji ustawowych i statutowych zadań.

Polska Izba Ekologii deklaruje swój aktywny udział w działaniach na rzecz budowy gospodarki o obiegu zamkniętym, szczególnie w aspekcie gospodarki odpadami opakowaniowymi.

Życzymy dobrej lektury i zapraszamy do współpracy. Do zobaczenia na kolejnych konferencjach.

Czesław Śleziak
Przewodniczący Rady
Polskiej Izby Ekologii

Grzegorz Pasięka
Prezes Zarządu
Polskiej Izby Ekologii

Spis treści

1. Słowo wstępne	3
Czesław Śleziak, przewodniczący Rady Polskiej Izby Ekologii, Grzegorz Pasieka, prezes Zarządu Polskiej Izby Ekologii	
2. System gospodarowania odpadami w Polsce wobec wyzwań pakietu gospodarki o obiegu zamkniętym	5
Tomasz Styś, ekspert Instytutu Sobieskiego w dziedzinie gospodarki odpadami	
3. Rozszerzona odpowiedzialność producenta modelem gospodarowania opakowaniami i odpadami opakowaniowymi	5
Jakub Tyczkowski, prezes Zarządu REKOPOL Organizacja Odzysku Opakowań S.A. w Warszawie	
4. Informacja na temat realizacji porozumień Marszałka Województwa Śląskiego z izbami gospodarczymi	6
w zakresie gospodarki opakowaniami i odpadami opakowaniowymi – obowiązki przedsiębiorców w zakresie realizacji odzysku i recyklingu odpadów opakowaniowych wielomateriałowych i po środkach niebezpiecznych	
Artur Sobiesiek, Wydział Ochrony Środowiska Urzędu Marszałkowskiego Województwa Śląskiego	
5. Nadzór i kontrola nad przedsiębiorcami w zakresie realizacji obowiązków wynikających z ustawy o gospodarce opakowaniami i odpadami opakowaniowymi	8
Artur Wojtanek, Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Katowicach	
6. Aspekty technologiczne i ekonomiczne recyklingu opakowań po płynnej żywności oraz opakowań z papieru i tektury	8
Andrzej Błażejewicz, Mondi Świecie S.A. w Świeciu	
7. Czy jesteśmy gotowi na wyzwanie gospodarki cyrkularnej bez Ecodesigne w opakowaniach produktów?	9
Monika Kuhn-Kinell, dyrektor ds. ochrony środowiska SUEZ Polska Sp. z o.o.	
8. Charakter prawny porozumienia zawieranego na gruncie art. 25 ustawy opakowaniowej	10
dr Aleksander Marekwa, Piotr Sołtys, Marekwa&Pławny Kancelaria Radców Prawnych Sp.p.	
9. Finansowanie inwestycji w gospodarce odpadami opakowaniowymi	10
dr Przemysław Jura, prezes Zarządu Fundacji Instytut Nauk Ekonomicznych i Społecznych	
10. Wyzwania techniczne i biznesowe w gospodarce odpadami opakowaniowymi	11
Piotr Machnik, prezes Zarządu Polimer Inno Tech Sp. z o.o. Siemianowice Śląskie	
11. Idea gospodarki obiegu zamkniętego w Polskim Ruchu Czystszej Produkcji	12
Michał Jan Cichy, prezes Stowarzyszenia Polski Ruch Czystszej Produkcji	
12. Podsumowanie konferencji „Gospodarka odpadami opakowaniowymi w obiegu zamkniętym”	13
Czesław Śleziak, przewodniczący Rady Polskiej Izby Ekologii	

Konferencja: „Gospodarka odpadami opakowaniowymi w obiegu zamkniętym”. Materiały pokonferencyjne.

Wydawca: Polska Izba Ekologii, ul. Warszawska 3, 40-009 Katowice, tel./fax: 32 253 51 55, e-mail: pie@pie.pl

Druk: PoligrafiaPlus, ul. Porcelanowa 11 c, 40-246 Katowice, tel. 32 730 32 32

Redaktor prowadzący: Ewelina Sygulska. **Redaktor techniczny:** Katarzyna Kurzyca. **Łamanie i skład:** Piotr Poznański

Nakład: 500 egz. Oddano do druku w czerwcu 2017 r.

Wydawnictwo finansowane ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach.

„Treści zawarte w publikacji nie stanowią oficjalnego stanowiska organów Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach”

Dofinansowano ze środków Wojewódzkiego Funduszu
Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach

System gospodarowania odpadami w Polsce wobec wyzwań pakietu gospodarki o obiegu zamkniętym

Do najważniejszych celów pakietu gospodarki o obiegu zamkniętym zaliczyć należy między innymi stworzenie zrównoważonej, niskoemisyjnej, zasobooszczędnej i konkurencyjnej gospodarki, oszczędność energii i redukcję obecnych poziomów emisji CO₂ oraz tworzenie synergii między rozwiązaniami organizacyjnymi pakietu i polityką energetyczno-klimatyczną Unii Europejskiej.

W zakresie gospodarki odpadami pakiet zakłada m.in.:

- tworzenie warunków do egzekucji dotychczas obowiązujących zobowiązań dotyczących gospodarki odpadami – stosowanie w praktyce hierarchii postępowania z odpadami w stosunku do wszystkich wytwarzanych odpadów;
- szersze niż dotychczas wykorzystanie instrumentów ekonomicznych do zapewnienia spójności w realizacji hierarchii postępowania z odpadami;
- uzyskanie podwyższonych wartości docelowych dla recyklingu odpadów opakowaniowych (w tym tworzyw sztucznych), które przyczynią się do wzmocnienia celów dotyczących odpadów komunalnych oraz poprawy gospodarowania odpadami opakowaniowymi w sektorach handlu, usług i przemysłu – w zakresie zwiększenia wagowo przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów opakowaniowych do co najmniej 65 proc. do 2025 roku i do 75 proc. do 2030 roku;

- uzyskanie podwyższonych wartości docelowych dla recyklingu odpadów komunalnych – w zakresie zwiększenia wagowo przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych do co najmniej 60 proc. do 2025 roku i do 65 proc. do 2030 roku;
- wprowadzenie minimalnych standardów w zakresie modelu rozszerzonej odpowiedzialności producenta.

Dla funkcjonowania systemu gospodarki odpadami w Polsce i jego uczestników oznacza to konieczność rozpoczęcia procesu zarządzania zmianą organizacyjną polegającą na:

- realizacji aktualnie obowiązujących celów organizacyjnych, ekonomicznych i ekologicznych;
- prowadzeniu monitoringu stanu systemu gospodarki odpadami, w tym wprowadzaniu w jego funkcjonowaniu potencjalnych usprawnień organizacyjnych;
- implementacji agendy zmian organizacyjnych umożliwiających transformację dotychczasowego modelu gospodarki odpadami, w tym realizację celów pakietu gospodarki o obiegu zamkniętym.

Tomasz Styś

ekspert Instytutu Sobieskiego
w dziedzinie gospodarki odpadami

Rozszerzona odpowiedzialność producenta modelem gospodarowania opakowaniami i odpadami opakowaniowymi

Pakiet GOZ (gospodarka o obiegu zamkniętym), którego celem jest przejście od modelu linearnego do modelu o charakterze cyrkularnym, został opublikowany w grudniu 2015 roku. Jednym z zaproponowanych podejść jest **rozszerzona odpowiedzialność producenta (ROP)**. **Definicja ROP z 1990 roku, Thomasa Lindquista z OECD, mówi, że jest to takie podejście do polityki środowiskowej (w domyśle producentów), w którym odpowiedzialność producenta za produkt rozszerzona jest na jego los do fazy użytkowej w cyklu życia produktu.**

W najbliższych miesiącach, zgodnie z zapowiedziami, prace konsultacyjne nad projektem dobiegną końca i prawo będzie musiało zostać zaimplementowane w krajach Unii. I tu rodzi się pyta-

nie: czy Polska jest na to przygotowana? Co możemy zrobić, jak ulepszyć czy zmienić istniejący i funkcjonujący w Polsce system?

Przede wszystkim ważne jest, by ustalić role poszczególnych uczestników systemu zbiórki i recyklingu z gospodarstw domowych: gminy, RIPOK-u, recyklera czy wreszcie finansującego system mieszkańca.

Obecnie funkcjonujący system ma też inne wady. Przede wszystkim nie ma synergii pomiędzy ustawą o utrzymaniu porządku i czystości w gminach a ustawą o gospodarce opakowaniami i odpadami opakowaniowymi. Funkcjonują one jak dwa równoległe systemy, podczas kiedy powinny się uzupełniać i zająć. Duża część obowiązku odzysku i recyklingu realizowana jest

odpadami z przemysłu i handlu, a nie odpadami z gospodarstw domowych. Edukacja ekologiczna nie jest prowadzona w sposób skoordynowany, zaplanowany i efektywny. Również w zakresie sprawozdawczości i nadzoru jest jeszcze wiele do zrobienia. Dane, które posiadamy, wskazują na to, iż obecny system jest nieefektywny i możemy mieć problem z realizacją obowiązków już w 2019 roku.

Dlatego coraz ważniejsze staje się pytanie, jak powinien wyglądać ten system w Polsce, na jakim kraju moglibyśmy się wzorować? W tej chwili w Europie istnieją cztery typy systemów: „prosta” odpowiedzialność finansowa (Polska i Wielka Brytania), odpowiedzialność finansowa poprzez kontrakt z gminami (Czechy, Francja, Holandia), odpowiedzialność finansowa i częściowa organizacyjna (Belgia), odpowiedzialność finansowa i pełna organizacyjna (Niemcy, Austria).

Rozwiązań jest kilka, jednak każdy z nich ma plusy i minusy: zmodyfikowany system oparty na DPR (niestety nie daje gwarancji realizacji obowiązków i ciężko jest osiągnąć pełną transparentność), ekopodatek (nie uwzględnia rozszerzonej odpowiedzialności producenta, jest kosztowny, przedsiębiorca nie ma wpływu na

wysokość ponoszonych kosztów), depozyt (wyjmuje ze strumienia odpadów te najbardziej wartościowe, nie uwzględnia rozszerzonej odpowiedzialności producenta i rozwiązuje problem zbiórki około 15 proc. odpadów).

Powinniśmy uświadomić sobie nieuchronność zmian, jakie niesie ze sobą GOZ, ale również szansę dla nas na dostosowanie i zmianę systemu tak, by był efektywny i wydajny.

Najbardziej rozsądnym rozwiązaniem wydaje się zastosowanie modelu **pokrywania części kosztów zagospodarowania odpadów z gospodarstw domowych**. Jest on stosowany w wielu krajach europejskich, przedsiębiorca ma realny wpływ na wysokość kosztów, wpisuje się w założenia nowej dyrektywy. Dlatego model oparty na rozszerzonej odpowiedzialności producenta powinien być skutecznym narzędziem minimalizującym niezrealizowanie przez Polskę nowych celów na najbliższe lata i wcześniej zaimplementowany może mieć wpływ na realizację obowiązujących.

Jakub Tyczkowski

prezes Zarządu REKOPOL

Organizacja Odzysku Opakowań S.A. w Warszawie

Informacja na temat realizacji porozumień Marszałka Województwa Śląskiego z izbami gospodarczymi w zakresie gospodarki opakowaniami i odpadami opakowaniowymi – obowiązki przedsiębiorców w zakresie realizacji odzysku i recyklingu odpadów opakowaniowych wielomateriałowych i po środkach niebezpiecznych

Zgodnie z przepisami ww. ustawy Marszałek Województwa Śląskiego zawarł pięć odrębnych porozumień z organizacjami samorządu gospodarczego. Trzy z porozumień dotyczą utworzenia i utrzymania systemu zbierania, transportu, odzysku lub unieszkodliwiania odpadów opakowaniowych powstałych z opakowań po środkach niebezpiecznych, natomiast dwa – o analogicznym zakresie – dotyczą odpadów powstałych z opakowań wielomateriałowych.

Marszałek Województwa Śląskiego zawarł porozumienia w zakresie utworzenia i utrzymania systemu zbierania, transportu, odzysku, w tym recyklingu lub unieszkodliwiania odpadów opakowaniowych

powstałych z opakowań po środkach niebezpiecznych z następującymi izbami gospodarczymi:

- Polską Izbą Ekologii,
- Izbą Gospodarczą Metali Nieżelaznych i Recyklingu,
- Jaworznicką Izbą Gospodarczą,

oraz porozumienia w zakresie utworzenia i utrzymania systemu zbierania, transportu, odzysku, w tym recyklingu lub unieszkodliwiania odpadów opakowaniowych powstałych z opakowań wielomateriałowych z:

- Polską Izbą Ekologii,
- Izbą Gospodarczą Metali Nieżelaznych i Recyklingu.

Zawarcie porozumień ułatwia prawidłową realizację obowiązków wynikających ze wspomnianej ustawy, głównie poprzez organizację zbiórki odpadów opakowaniowych powstałych z opakowań wielomateriałowych i po środkach niebezpiecznych, prawidłowe ich przekazanie do odzysku i recyklingu ogranicza ilości tych odpadów przekazywanych na składowiska, co z kolei wpłynie na poprawę stanu środowiska naturalnego. **Ponadto porozumienia stanowią realizację założeń zrównoważonego rozwoju i wpisują się w propagowane przez Marszałka Województwa Śląskiego działania zmierzające do zwiększania świadomości ekologicznej społeczeństwa.**

Marszałek województwa zamieszcza informacje o zawarciu lub rozwiązaniu porozumienia w Biuletynie Informacji Publicznej obsługującego go urzędu oraz informuje ministra właściwego do spraw środowiska o zawartych porozumieniach i ich rozwiązaniu.

Informacje na temat zawartych porozumień przez Marszałka Województwa Śląskiego znajdują się na stronie internetowej www.sekap.pl pod hasłem Katalog usług – Ochrona środowiska – Sprawozdania Urzędu Marszałkowskiego – Opłata produktowa – Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego – Porozumienia zawarte z Marszałkiem Województwa Śląskiego.

Wprowadzający produkty w opakowaniach wykonuje obowiązki związane z zorganizowaniem systemu zbierania oraz zapewnienia odzysku i recyklingu opakowań wielomateriałowych i po środkach niebezpiecznych:

- samodzielnie,
- poprzez przystąpienie do porozumienia.

Samodzielne wykonanie odzysku i recyklingu odpadów opakowaniowych wielomateriałowych i po środkach niebezpiecznych może być realizowane na dwa sposoby. Po pierwsze poprzez rozliczenie w oparciu o odpady wytworzone przez przedsiębiorcę wprowadzającego produkty w opakowaniach – rozliczenie to opiera się wówczas na poziomach wskazanych w załączniku do ustawy. Po drugie poprzez odpady opakowań zebrane od innych posiadaczy odpadów takiego samego rodzaju oraz w takiej samej masie, jak odpady opakowaniowe powstałe z wprowadzonych przez podmiot do obrotu produktów w opakowaniach (100 proc. masy wprowadzonych do obrotu).

Przystąpienie do porozumienia przedsiębiorcy wprowadzającego opakowania wielomateriałowe albo po środkach niebezpiecznych nie wymaga przynależności do izby gospodarczej. Aby przystąpić do porozumienia, wymagane jest zawarcie stosownej umowy z daną izbą, która będzie składać w imieniu

przedsiębiorcy sprawozdanie z rozliczonego obowiązku odzysku recyklingu i reprezentować go w porozumieniu zawartym z marszałkiem.

30 maja 2014 roku zaczęło obowiązywać Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 16 kwietnia 2014 roku w sprawie minimalnych rocznych poziomów odzysku i recyklingu dla opakowań wielomateriałowych oraz dla opakowań po środkach niebezpiecznych w poszczególnych latach, poniżej których nie mogą zostać określone poziomy w porozumieniu zawierającym z marszałkiem województwa (Dz. U. 2014 poz. 618). Rozporządzenie dotyczy poziomów odzysku i recyklingu tylko w zakresie zawieranych porozumień z marszałkiem województwa.

Udział w porozumieniu nie zwalnia przedsiębiorcy od odpowiedzialności za nieprawidłowe wykonanie przez operatora jego założeń. W przypadku gdy cele porozumienia nie zostaną osiągnięte, przedsiębiorca będący stroną porozumienia obowiązany będzie do obliczenia oraz wniesienia opłaty produktowej samodzielnie. Izby gospodarcze, jako strona porozumienia, jedynie reprezentują przedsiębiorców, nie przejmując od nich ustawowych obowiązków, tak jak to ma miejsce w przypadku organizacji odzysku opakowań.

Reasumując, wskazać należy, iż obowiązująca ustawa o gospodarce opakowaniami i odpadami opakowaniowymi z dniem 1 stycznia 2014 roku zróznicowała sytuację przedsiębiorców wprowadzających produkty w opakowaniach po środkach niebezpiecznych i wielomateriałowych w stosunku do pozostałych podmiotów wprowadzających produkty w opakowaniach. Po pierwsze poprzez zobowiązanie ich do zorganizowania systemu zbierania oraz zapewnienia odzysku, w tym recyklingu opakowań. Po drugie poprzez odmienne sposoby realizacji ustawowego obowiązku i jego zakresu. Nowe regulacje prawne w tym zakresie postawiły zatem przedsiębiorców przed nowymi wyzwaniami i problemami co do wyboru najkorzystniejszego, ale też równocześnie bezpiecznego sposobu gwarantującego należytą realizację obowiązków ustawowych dotyczących opakowań wielomateriałowych i po środkach niebezpiecznych.

Na chwilę obecną możemy stwierdzić, że za lata 2014 i 2015 porozumienia wywiązały się z wyznaczonych im celów i tym samym osiągnęły minimalne poziomy.

**Artur Sobiesiek
Wydział Ochrony Środowiska
Urzędu Marszałkowskiego
Województwa Śląskiego**

Nadzór i kontrola nad przedsiębiorcami w zakresie realizacji obowiązków wynikających z ustawy o gospodarce opakowaniami i odpadami opakowaniowymi

Inspekcja Ochrony Środowiska funkcjonuje na podstawie Ustawy z dnia 20 lipca 1991 r. o Inspekcji Ochrony Środowiska – tekst jednolity Dz. U. z 2016 r. poz. 1688. Do zadań Inspekcji należy kontrola przestrzegania przepisów nałożonych na podmioty korzystające ze środowiska w rozumieniu Ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska oraz innych przepisów regulujących zagadnienia związane z ochroną środowiska.

Organami Inspekcji Ochrony Środowiska są:

- Główny Inspektor Ochrony Środowiska,
- Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska jako organ rządowej administracji zespolonej w województwie.

W strukturze Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Katowicach nad kontrolą przestrzegania przepisów dotyczących zagadnień ochrony środowiska przez podmioty korzystające ze środowiska pieczę sprawuje Śląski Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska poprzez Wojewódzki Inspektorat w Katowicach oraz jego delegatury w Częstochowie i Bielsku-Białej.

W ramach działalności kontrolnej w 2016 roku przeprowadzono łącznie 2439 kontroli, w tym 954 kontrole z wyjazdem w teren z ustalonym podmiotem. W 681 przypadkach stwierdzono naruszenia przepisów ochrony środowiska. Na podstawie ustaleń kontrolnych wystosowano 505 zarządzeń pokontrolnych.

Jednocześnie, z uwagi na nieprzestrzeganie przepisów, wymierzono 128 mandatów karnych oraz wydano 342 decyzje administracyjne wymierzające kary pieniężne na łączną kwotę 17 067 057 złotych, w tym 171 decyzji z tytułu nieprzestrzegania przepisów w zakresie gospodarowania odpadami.

Kontrola obowiązków nałożonych na przedsiębiorców w zakresie realizacji obowiązków wynikających z ustawy o gospodarce opakowaniami i odpadami opakowaniowymi prowadzona jest w aspektach:

- przestrzegania przepisów nałożonych na podmioty wprowadzające opakowania i wyroby w opakowaniach,
- przestrzegania przepisów nałożonych na podmioty prowadzące działalność w zakresie gospodarowania odpadami (zbieranie i przetwarzanie odpadów, w tym odpadów opakowaniowych),
- spełniania przez zakłady zamierzające prowadzić przetwarzanie odpadów (w tym odpadów opakowaniowych) wymagań ochrony środowiska.

W trakcie kontroli podmiotów sprawdzane są wymagania stawiane:

- Ustawą z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach – Dz. U. z 2016 r. poz. 1987,
- Ustawą z dnia 13 czerwca 2013 r. o gospodarce opakowaniami i odpadami opakowaniowymi – tekst jednolity Dz. U. z 2016 r. poz. 1863 z późn. zm.

W ramach kontroli podmiotów wprowadzających opakowania dokonywana jest ocena zgodności wprowadzanych opakowań pod względem ograniczania ich negatywnego oddziaływania na środowisko oraz możliwości późniejszego odzysku, w tym recyklingu.

W trakcie kontroli podmiotów prowadzących zbieranie lub przetwarzanie odpadów, w tym opakowaniowych, sprawdzane są wymagania stawiane Ustawą z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach.

Artur Wojtanek

Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Katowicach

Aspekty recyklingu opakowań po płynnej żywności oraz opakowań z papieru i tektury

Papiernia w Świeciu należy do grupy Mondi, która jest międzynarodową grupą branży opakowaniowej i papierniczej, zatrudniającą 26 000 osób w zakładach produkcyjnych w 31. krajach.

Nasze kluczowe operacje usytuowane są na rynkach Środkowej Europy, Rosji, Południowej Afryki oraz obu Ameryk.

Papiernia w Świeciu wytwarza papiery opakowaniowe na sześciu maszynach papierniczych. W skład zakładu wchodzi poszczególne wydziały produkcyjne: papieru, mas włóknistych pierwotnych, mas makulaturowych oraz wydział utrzymania ruchu. **Papiernia posiada również własną elektrociepłownię i oczyszczalnię ścieków.**

Parametry procesowe badane są w akredytowanym laboratorium.

Dzięki inwestycji w maszynę papierniczą ECO7 do produkcji niskogramaturowych papierów makulaturowych zakład Mondi Świecie stał się liderem w swoim segmencie.

Dlaczego przerabiamy makulaturę i kartony po płynnej żywności w Mondi Świecie?

- Prowadzimy recykling makulatury, która jest używana do produkcji masy makulaturowej, inaczej mówiąc masy z włókna wtórnego. Masa ta stanowi półprodukt stosowany do wytwarzania papieru.
- Kartony opakowaniowe po żywności płynnej zawierają włókna celulozowe, które mogą być wykorzystane w przemyśle papierniczym.
- Wywieramy pozytywny wpływ na środowisko naturalne poprzez recykling odpadu, który w znacznej części składowany był na wysypiskach.

Opakowania kartonowe po żywności płynnej składają się w 70 proc. z włókna celulozowego, które można ponownie wykorzystać do produkcji papieru. W instalacjach przerobu makulatury z surowca tego można uzyskać ok. 60 proc. włókna po uwzględnieniu strat produkcyjnych i zawartości pozostałych składników kartonika, jakimi są polietylen i aluminium oraz zawilgocenia.

Papier i tektura poddane recyklingowi pozwalają na osiągnięcie ponad 80 proc. uzysku włókna wtórnego pod warunkiem odpowiedniego przygotowania surowca wtórnego, m.in. selektywnej zbiórki i właściwego oddzielenia od innych odpadów. **Makulatura przeznaczona do recyklingu w papierniach nie może mieć kontaktu z wszelkimi materiałami, które stanowią zagrożenie dla zdrowia,**

bezpieczeństwa i środowiska, tj.: odpady medyczne, produkty do higieny osobistej, odpady niebezpieczne, odpady organiczne, w tym artykuły spożywcze, bitumy, parafiny, toksyczne proszki i tym podobne. Z makulatury należy wysortować również: metal, tworzywa sztuczne, szkło, drewno, tkaniny i materiały syntetyczne.

Podsumowując:

- Poprzez recykling opakowań po żywności płynnej w Mondi Świecie przyczyniamy się do dbałości o środowisko naturalne, zmniejszając ilości odpadów kierowanych na wysypiska śmieci.
- Przerób opakowań wielomateriałowych daje nam możliwość powtórnego wykorzystania zebranych selektywnie odpadów.
- Zawarte w opakowaniach po żywności płynnej włókno celulozowe jest odzyskane i wykorzystane jako włókno wtórne do produkcji papieru.
- Proces przerobu prowadzimy metodą ciągłą, co pozwala na maksymalne wykorzystanie dostępnego surowca wtórnego.
- Nowoczesne technologie produkcji zapewniają optymalne odzyskanie włókna zawartego w makulaturze i opakowaniach po żywności płynnej.
- Dbałość o wysokie standardy jakości przyjmowanych surowców wtórnych pozwala nam na minimalizację ilości odpadów powstających w procesie produkcyjnym.
- Prawidłowa segregacja odpadów umożliwi ich ponowne przetwarzanie.

Andrzej Błazejewicz
Mondi Świecie S.A. w Świeciu

Czy jesteśmy gotowi na wyzwanie gospodarki cyrkularnej bez Ecodesign w opakowaniach produktów?

Rodzaje opakowań, jakie występują na rynku, można podzielić na kilka sposobów. Mówimy o opakowaniach w kontekście ich funkcjonalności, czyli bezpośredniego bądź pośredniego kontaktu z towarem. Innym sposobem podziału opakowań jest ich rozróżnienie ze względu na materiał, z jakiego zostały wykonane.

Aspekty prawne oraz dążenie do realizacji założeń programu *Circular Economy* wymuszają na producentach opakowań nowe podejście do zagadnienia opakowań jednostkowych i zbiorczych, a tym samym dają możliwości rozwoju nowych technologii w tym zakresie.

Przystępując do realizacji założeń odpowiedzialnego projektowania, producenci i projektanci muszą sprostać szeregowi wymagań stawianym im zarówno przez czynniki zewnętrzne, jak i czynniki konsumenckie. Jako czynniki zewnętrzne wyróżnia się dziewięć segmentów (rynków konsumenc-

kie, wpływ sprzedawców detalicznych, podejście holistyczne, zrównoważony rozwój, konsumenci, media społecznościowe, nauka i technologia, prawo i przepisy, prognozowanie), zaś wśród czynników konsumenckich mówimy o czterech (dobra kondycja psychofizyczna, poczucie bezpieczeństwa i spokój, satysfakcja i przyjemność, wygoda i wolność).

Ogromną rolę w tworzeniu nowej świadomości konsumenckiej odgrywają czynniki edukacyjne. Propagowanie polityki *Circular Economy* przez producentów i projektantów daje możliwość pełnej akceptacji nowych technologii w opakowaniach przez przyszłych użytkowników. Zaś współpraca pomiędzy producentami a instytucjami badawczymi zoptymalizuje realizację założonych celów.

Innowacyjne typy opakowań inspirowane celami środowiskowymi, rozwojem technologii oraz wymaganiami klientów co do ich uży-

teczności można zaobserwować w szczególności w opakowaniach żywności. **Spora grupa instytutów badawczych już rozpoczęła badania nad nowymi technologiami stosowanymi w opakowaniach.**

Spśród opakowań nowej generacji możemy mówić o opakowaniach inteligentnych, do których zaliczamy opakowania zawierające sensory gazów, wskaźniki TTI, biosensory, etykiety RFID.

Coraz częściej w opakowaniach nowej technologii używane są materiały pochodzenia roślinnego, ulegające w znacznie krótszym czasie procesom biodegradacji. Zastosowanie materiałów roślinnych

w technologiach produkcji opakowań daje możliwość minimalizacji ich gromadzenia się w środowisku. **Jednak prowadzi również do zwiększenia emisji metanu podczas procesów rozkładu, o czym nie należy zapominać.** Chcąc chronić środowisko, producenci opakowań muszą być świadomi swoich wyborów i starać się minimalizować ich oddziaływanie na wszystkie elementy przyrodnicze (woda, gleba, powietrze).

Monika Kuhn-Kinell

dyrektor ds. ochrony środowiska SUEZ Polska Sp. z o.o.

Charakter prawny porozumienia zawieranego na gruncie art. 25 ustawy opakowaniowej

Zgodnie z art. 25 Ustawy z dnia 13 czerwca 2013 roku o gospodarce opakowaniami i odpadami opakowaniowymi (Dz. U.2016.1863 t.j. ze zm.; tzw. ustawa opakowaniowa) organizacja samorządu gospodarczego, reprezentująca grupę przedsiębiorców wprowadzających produkty w opakowaniach wielomateriałowych albo środki niebezpieczne w opakowaniach, może zawrzeć porozumienie z marszałkiem województwa w zakresie utworzenia i utrzymania systemu zbierania, transportu, odzysku lub unieszkodliwiania odpadów opakowaniowych powstałych z opakowań wielomateriałowych albo z opakowań po środkach niebezpiecznych.

Ustawa opakowaniowa stanowi, że porozumienie takie określać winno w szczególności cele i termin realizacji porozumienia, podmioty uprawnione do kontroli jego realizacji oraz sposób tej kontroli, sposób finansowania jego realizacji oraz warunki jego rozwiązania. Przepisy prawa nie przesądzają jednak, jaki jest charakter prawny tego porozumienia. W tym zakresie brak głębszych komentarzy doktryny prawa czy judykatury, pomimo tego, że kwalifikacja porozumienia pociąga za sobą poważne konsekwencje praktyczne. Od ustalenia charakteru tego aktu zależać będzie między innymi dopuszczalność i sposób kontroli porozumienia, pozycja i uprawnienia stron porozumienia opakowaniowego oraz poddanie go kognicji odpowiednich sądów.

Wydaje się, że formami administracyjnoprawnymi, najbardziej zbliżonymi swoim charakterem do porozumienia opakowaniowego, są umowa publicznoprawna oraz porozumienie administracyjne. Na dzień publikacji niniejszego artykułu w polskiej procedurze administracyjnej nie występuje co prawda ani pojęcie „umowy administracyjnej”, ani „porozumienia administracyjnego”, jednakże formy te występują w polskiej praktyce administracyjnej, a doktryna prawa sformułowała ich cechy charakterystyczne. Przyjmuje się, że umowa administracyjna może być zawarta z podmiotem, w stosunku do którego w innym przypadku musiałyby być wydany akt administracyjny, jest zwykle dwustronna i ma na celu osiągnięcie konsensusu między stronami poprzez określenie ich uprawnień i obowiązków. Porozumienie administracyjne jest natomiast dwustronną lub wielostronną czynnością prawną o charakterze publicznoprawnym, niewładczym i wskazanym wyraźnie w przepisach prawa materialnego.

Wystąpienie jest próbą kwalifikacji porozumienia opakowaniowego i oceny jego charakteru prawnego.

dr Aleksander Marekvia

Piotr Sołtyś

Marekvia&Pławny

Kancelaria Radców Prawnych Sp.p.

Finansowanie inwestycji w gospodarce odpadami opakowaniowymi

Zmieniające się uwarunkowania polityki gospodarczej, a w rezultacie spadek zaufania instytucji finansowych i inwestorów do potencjalnych kapitałobiorców spowodował znaczne trudności w pozyskiwaniu kapitału. Wykorzystanie przez przedsiębiorstwa funduszy unijnych jest

jednym ze sposobów na wypełnienie powstałej w ten sposób luki kapitałowej na rynku.

W ramach funduszy europejskich przedsiębiorcy mogą ubiegać się o dofinansowanie na innowacyjne technologie z zakresu gospo-

darki odpadami. Konkursy na innowacje ogłaszane są w ramach: **Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój**, będącego kontynuatorem Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka z poprzedniej perspektywy, czy **Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko**. Celem Programu Inteligentny Rozwój 2014-2020 jest zwiększenie innowacyjności i konkurencyjności polskiej gospodarki, głównie poprzez wsparcie przedsiębiorstw w obszarach innowacyjności i działalności badawczo-rozwojowej. Wsparcie ze strony programu koncentrować się będzie na obszarze tzw. inteligentnych specjalizacji, czyli obszarów i dziedzin posiadających największy potencjał. Priorytetowo traktowane będą ekoinnowacje – innowacyjne technologie środowiskowe, czyli np. badania naukowe i prace rozwojowe prowadzące do innowacyjności w zakresie efektywnego gospodarowania zasobami. Z kolei Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko (POLiS) kontynuować będzie główne założenia programu o tej samej nazwie z poprzedniej perspektywy. Większość środków zostanie przeznaczonych na budowę infrastruktury transportowej, wodno-kanalizacyjnej i gospodarkę odpadami (podobnie jak w latach 2007-2013). **Duży nacisk zostanie położony na ograniczanie negatywnego wpływu działalności gospodarczej na środowisko naturalne oraz energetykę ze źródeł odnawialnych.**

Inną ciekawą propozycją jest możliwość uzyskania środków na finansowanie projektów z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. W ramach funduszy krajowych funkcjonuje **program „Racjonalna Gospodarka Odpadami”**, którego celem jest wdrożenie innowacyjnych technologii środowiskowych. Przedsiębiorstwa, a także jednostki samorządu terytorialnego mają również możliwość dofinansowania inwestycji w gospodarce odpadami opakowaniowymi ze środków krajowych przyznawanych przez Wojewódzkie Fundusze Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. **W ramach konkursu o dofinansowanie mogą ubiegać się projekty obejmujące swoim zakresem elementy gospodarki odpadami, w tym innowacje**

związane z budową lub rozbudową systemów selektywnego zbierania odpadów komunalnych, punktów zbierania zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego pochodzącego z gospodarstw domowych, rozbudową lub przebudową regionalnych instalacji do przetwarzania odpadów komunalnych, budową instalacji do odzysku lub recyklingu poszczególnych rodzajów odpadów czy budową, przebudową i rozbudową instalacji do zagospodarowywania odpadów ulegających biodegradacji wraz z systemami do selektywnego zbierania bioodpadów.

Na przestrzeni lat 2014-2020, na bazie doświadczeń z perspektywy lat 2007-2013, w Polsce zaplanowano utworzenie 16. Programów Regionalnych, które finansuje budżet Komisji Europejskiej łączną kwotą 31,2 mld euro, a które zarządzane są na poziomie poszczególnych regionów. Największą pulą środków, bo blisko 3,47 mld euro (co stanowi ok. 11 proc. całej alokacji przyznanej na Programy Regionalne), dysponuje **Regionalny Program Operacyjny Województwa Śląskiego** na lata 2014-2020. **Katowicki WFOŚiGW w trybie ciągłym prowadzi nabór wniosków na zadania z zakresu gospodarki odpadami, które obejmują inwestycje mające na celu minimalizację ilości powstających odpadów, wzrost wtórnego wykorzystania i ograniczenie składowania pozostałych odpadów.**

Alternatywną formą finansowania przedsiębiorstw jest **pozyskiwanie środków na rynku funduszy kapitałowych, funduszy typu *Venture Capital* czy od prywatnych inwestorów (tzw. Aniołów Biznesu).** Pozwala to na wsparcie większej liczby projektów realizowanych przez przedsiębiorstwa. Ten rodzaj finansowania będzie stosowany przede wszystkim w zakresie wspierania powstawania i rozwoju innowacyjnych przedsiębiorstw charakteryzujących się wysokim ryzykiem.

dr Przemysław Jura
prezes Zarządu Fundacji Instytut Nauk Ekonomicznych i Społecznych

Wyzwania techniczne i biznesowe w gospodarce odpadami opakowaniowymi

Wszyscy doskonale zdajemy sobie sprawę z potrzeby ciągłych zmian w systemie gospodarowania odpadami opakowaniowymi w Polsce. **W chwili obecnej główny nacisk skierowany jest na przedsiębiorców wprowadzających produkty w opakowaniach na rynek, w szczególności chodzi o wprowadzenie rozszerzonej odpowiedzialności producenta za opakowanie.**

Główny cel wprowadzenia gospodarki w obiegu zamkniętym (GOZ) (ang. *Circular Economy Package* – CEP) to przejście całej gospodarki od modelu linearnego do modelu o charakterze

cyrkularnym w systemie gospodarki opakowaniami i odpadami opakowaniowymi. Sytuację taką wymusza na nas znaczące zwiększenie poziomów recyklingu dla opakowań w odniesieniu do wszystkich typów opakowań razem, wzrost z obecnych 56 proc. do 65 proc. w roku 2025 i 75 proc. w roku 2030.

Podstawowym celem recyklingu jest ograniczanie wykorzystania surowców pierwotnych, co przyczynia się do ochrony naturalnych zasobów. Odzyskiwanie i przetwarzanie redukuje także ilość odpadów, tym samym ilość miejsca na składowiskach. Wreszcie wy-

korzystywanie surowców, które są nośnikami energii, jest elementem oszczędnego gospodarowania energią. Podstawową zasadą recyklingu jest maksymalizacja ponownego wykorzystania tych samych materiałów przy najmniejszym nakładzie surowcowym i energetycznym potrzebnym do ich przetworzenia.

Polimer Inno Tech bardzo aktywnie bierze udział w zwiększeniu poziomu recyklingu opakowań i odpadów opakowaniowych, Spółka posiada status recyklera oraz unikalną w skali kraju decyzję środowiskową zezwalającą na przetwarzanie odpadów opakowaniowych zawierających pozostałości odpadów niebezpiecznych. Spółka realizuje proces recyklingu R3 (recykling lub odzysk substancji organicznych, które nie są stosowane jako rozpuszczalniki). Jesteśmy operatorem instalacji do przetwarzania odpadów z tworzyw sztucznych, a w szczególności odpadów o kodzie 15 01 10*, tj. opakowań zawierających pozostałości substancji niebezpiecznych lub nimi zanieczyszczonych, o wydajności 1600 ton rocznie. W tym roku dzięki współfinansowaniu ze środków NFOŚiGW będziemy w posiadaniu nowej instalacji, która znacznie zwiększy moce przerobowe Zakładu w zakresie recyklingu tworzyw sztucznych, wydajność nowej instalacji, czyli do 5300 ton rocznie.

Mając na uwadze zdobyte doświadczenie w branży przetwórstwa odpadów oraz know how związane z posiadaną unikalną decyzją środowiskową, w ubiegłym roku podjęliśmy decyzję dotyczącą rozwoju działalności poprzez budowę Centrum Badawczo-Rozwojowego. Planowany do stworzenia zakład, zlokalizowany na wschodzie Polski, będzie miejscem realizacji prac badawczo-rozwojowych nad nowoczesnymi, innowacyjnymi technologiami przetwarzania odpadów z tworzyw sztucznych. Planowanymi do osiągnięcia rezultatami prac B+R będzie opracowanie 16 nowych technologii pozwalających na otrzymanie nowych produktów, które będą innowacyjne w skali międzynarodowej. Realizacja założonego planu i osiągnięcie założonych efektów przełoży się na rozwój firmy i wzrost jej konkurencyjności w branży przetwórstwa odpadów z tworzyw sztucznych oraz na zwiększenie poziomu recyklingu tworzyw zmieszanych, które w tej chwili stanowią duże wyzwanie dla firm stosujących tradycyjny recykling mechaniczny.

Piotr Machnik

**prezes Zarządu Polimer Inno Tech Sp. z o.o.
Siemianowice Śląskie**

Idea gospodarki obiegu zamkniętego w Polskim Ruchu Czystszej Produkcji

W strategii ochrony środowiska nazwanej przez ONZ Czystszą Produkcją (CP; ang. *Cleaner Production*) kładzie się nacisk na szukanie i eliminowanie zanieczyszczeń oraz marnotrawstwa zasobów u źródła ich powstawania. W CP dąży się też między innymi do tego, aby jak najbardziej zbliżyć się do ideału – tj. do produkcji „bezodpadowej” – w której wszystkie powstałe „produkty uboczne” znajdują użyteczne zastosowanie. Namawia się też, aby stosować narzędzia, takie jak ocena cyklu życia produktu i ekoprojektowanie. W znacznym stopniu pokrywa się więc ona z koncepcją *Circular Economy* (gospodarka obiegu zamkniętego – GOZ).

Kluczową instytucją promującą i wdrażającą CP w naszym kraju jest ogólnopolskie Stowarzyszenie Polski Ruch Czystszej Produkcji – organizacja pozarządowa działająca na rzecz ochrony środowiska w przedsiębiorstwach i innych organizacjach, zrzeszająca ekspertów, specjalistów i pasjonatów ochrony środowiska, doświadczonych praktyków oraz przedstawicieli świata nauki. Stowarzyszenie rozpowszechnia i promuje dobre praktyki proekologiczne (i prospołeczne), namawia do podejmowania działań z tego zakresu i udowadnia, że działania takie mogą przynieść wymierne korzyści, w tym ekonomiczne.

Wśród szerokiej działalności edukacyjno-informacyjnej Stowarzyszenia na szczególną uwagę zasługuje realizowany od 1990 roku cykl

szkoleniowo-projektowo-wdrożeniowy, zwany do niedawna „Szkołą Czystszej Produkcji”, a obecnie „Akademią Zrównoważonej Produkcji”. Akademia adresowana jest głównie do przedsiębiorców, jednak chętnie przystępują do niej również inni uczestnicy, np. przedstawiciele samorządów, firm doradczych lub uczelni. Uczestnicy nie tylko zdobywają wiedzę na temat praktyki ochrony środowiska w firmach i innych organizacjach, ale też – pod okiem przydzielonego konsultanta – przeprowadzają przegląd środowiskowy, a w jego wyniku wybierają i w praktyczny sposób realizują w swoich miejscach pracy przykładową zmianę proekologiczną przynoszącą korzyści dla środowiska oraz oszczędności finansowe dla firmy. Organizacja, której pracownicy ukończą Akademię, jest przygotowana do samodzielnego zarządzania kwestiami środowiskowymi, gdyż w ramach konsultacji tworzone są podstawy do funkcjonowania systemu zarządzania środowiskowego, który może zarówno funkcjonować w formie niskosformalizowanej, jak również może być później łatwo zaadaptowany do spełniania wymagań ISO 14001 lub EMAS.

Do tej pory zakończonych zostało 45 Szkół CP, w których zostało przeszkolonych 1055 instytucji, zaprojektowanych i wdrożonych 741 demonstracyjnych/pilotażowych zmian proekologicznych (tzw. Projektów CP), a 1470 absolwentów uzyskało dyplomy Ekspertów

tów Czystszej Produkcji. Wiele tych zmian jest praktyczną realizacją idei GOZ, m.in. poprzez zamykanie obiegów materiałowych, wykorzystywanie odpadów lub przygotowanie ich do odzysku w innych firmach. Przykłady takich działań zostały przedstawione w prezentacji konferencyjnej oraz w najnowszym numerze czasopisma „Czysta Produkcja i Ekozarządzanie”, dostępnym m.in. bezpłatnie na stronie www.cp.org.pl.

Dla zapewnienia uczestnikom Szkół/Akademii CP motywacji do dalszych działań, absolwenci zapraszani są do udziału w dwóch rejestrach dla firm odpowiedzialnych ekologicznie i społecznie. Bardziej zaawansowane z tych rejestrów, Polski Rejestr Czystszej Produkcji i Odpowiedzial-

nej Przedsiębiorczości, działa m.in. pod patronatem Ministerstwa Rozwoju i Głównego Inspektora Ochrony Środowiska, a Przewodniczącym Kapituły jest Wiceminister Środowiska.

Kontynuacja oraz promowanie wspomnianego programu, rozpowszechnianie informacji o CP oraz stymulowanie wymiany doświadczeń w tym zakresie będą z pewnością sprzyjały poprawie stanu wiedzy oraz rozwojowi wdrożeń związanych z GOZ w Polsce.

Michał Jan Cichy
prezes Stowarzyszenia Polski Ruch Czystszej Produkcji

Podsumowanie konferencji „Gospodarka odpadami opakowaniowymi w obiegu zamkniętym”

Na konferencji, która odbyła się 25 kwietnia br., Polska Izba Ekologii po raz trzeci podjęła problem gospodarki odpadami opakowaniowymi, tym razem w perspektywie gospodarki o obiegu zamkniętym.

Prowadzący konferencję Czesław Śleziak, przewodniczący Rady Polskiej Izby Ekologii, przypomniał, że obecnie w Polsce kwestię opakowań i odpadów opakowaniowych regulują dwie ustawy: Ustawa z dnia 14 grudnia 2012 roku o odpadach oraz **Ustawa z 13 czerwca 2013 roku o gospodarce opakowaniami i odpadach opakowaniowych.** Podkreślił, że podejście Unii Europejskiej do gospodarowania odpadami jest oparte na „hierarchii postępowania z odpadami”, czyli kolejności priorytetów przy ustalaniu polityki dotyczącej odpadów i gospodarowania odpadami na poziomie operacyjnym: zapobieganie powstawaniu odpadów, przygotowanie do ponownego użycia, recykling, odzysk i, jako ostatnia opcja, unieszkodliwianie odpadów (co obejmuje składowanie i spalanie bez odzysku energii).

Przypomniał dorobek i wnioski z poprzednich konferencji oraz historię koncepcji gospodarki o obiegu zamkniętym. Pojawiła się w ramach siódmego programu działań Unii Europejskiej „Dobra jakość życia z uwzględnieniem ograniczeń naszej planety” z listopada 2013 roku. Jej rozwinięcie nastąpiło w opublikowanej w lipcu 2014 roku strategii Unii Europejskiej dotyczącej gospodarki odpadami: „Ku gospodarce o obiegu zamkniętym: program ‘zero odpadów’ dla Europy”.

Ważnym etapem rozwoju tej koncepcji był **komunikat Komisji Europejskiej z grudnia 2015 roku: „Zamknięcie obiegu – plan działań UE dotyczący gospodarki o obiegu zamkniętym”.** Komisja Europejska zaproponowała wszystkim krajom członkowskim UE przejście z modelu gospodarki liniowej na model o obiegu zamkniętym¹.

Podkreślił, że narastające zainteresowanie gospodarką o obiegu zamkniętym (GOZ) wynika między innymi z tego, że jest to odpowiedź na globalne, europejskie i krajowe problemy tak gospodarcze, jak i środo-

wiskowe. **Opowiedział się za wypracowaniem polskiej drogi do gospodarki o obiegu zamkniętym i integracją rozproszonych działań.**

Tomasz Styś, ekspert Instytutu Sobieskiego, w swoim wystąpieniu omówił najważniejsze cele pakietu gospodarki odpadami o obiegu zamkniętym, podkreślając, że wprowadzenie w życie koncepcji GOZ wymaga zmian w prawie, w szczególności w prawie ochrony środowiska, a dla systemu gospodarki odpadami i jego uczestników oznacza to konieczność rozpoczęcia procesu zarządzania zmianą organizacyjną polegającą między innymi na realizacji aktualnie obowiązujących celów organizacyjnych, ekonomicznych i ekologicznych. Podkreślał, że **z wielu analiz wynika szereg deficytów strukturalnych systemu gospodarki odpadami w Polsce, w tym w zakresie efektywności, przejrzystości i trwałości**².

Analiza stopnia realizacji celów krótkookresowych (do 2020 roku) systemu gospodarki odpadami w Polsce wskazuje na **prawdopodobieństwo nieosiągnięcia docelowych poziomów recyklingu** przez system gospodarki odpadami komunalnymi i silnie z nim organizacyjnie powiązanym systemem gospodarki odpadami opakowaniowymi wielomateriałowymi i po środkach niebezpiecznych.

Jakub Tyczkowski, prezes Zarządu REKOPOL Organizacja Odzysku Opakowań S.A. w Warszawie, w swoim wystąpieniu podjął problem **rozszerzonej odpowiedzialności producenta w gospodarowaniu opakowaniami i odpadami opakowaniowymi.** Postawił pytanie, czy Polska jest przygotowana na wyzwania wprowadzenia pakietu GOZ? Omówił wady dotychczasowego systemu, zwracając przede wszystkim uwagę na brak synergii pomiędzy ustawą o utrzymaniu porządku i czystości w gminach a ustawą o gospodarce opakowaniami i odpadami opakowaniowymi. Podkreślał, że duża część obowiązków i recyklingu realizowana jest odpadami z przemysłu i handlu, a nie odpadami z gospodarstw domowych. Wskazał na potrzebę jasnego ustalenia obowiązków poszczególnych uczestników systemu zbiórki i recyklingu z gospodarstw domowych:

gminy, RIPOK-u, recyklera oraz finansującego system mieszkańca. Mówił o zagrożeniach, ale i szansach, jakie niesie koncepcja GOZ. **Opowiedział się za modelem pokrywania części kosztów zagospodarowania odpadów z gospodarstw domowych, za tak zwaną rozszerzoną odpowiedzialnością producenta.**

Informację na temat realizacji porozumień Marszałka Województwa Śląskiego z izbami gospodarczymi w zakresie gospodarki opakowaniami i odpadami opakowaniowymi przedstawił Artur Sobiesiek, a uzupełnił Łukasz Grabalski z Wydziału Ochrony Środowiska Urzędu Marszałkowskiego Województwa Śląskiego. Wskazali między innymi na to, że zawarcie porozumień ułatwia prawidłową realizację obowiązków wynikających z ustawy, głównie poprzez organizację zbiórki odpadów opakowaniowych powstałych z opakowań wielomateriałowych i po środkach niebezpiecznych, prawidłowe ich przekazanie do odzysku i recyklingu, a także zwiększanie świadomości ekologicznej społeczeństwa. **Podkreślono, że udział w porozumieniu nie zwalnia przedsiębiorcy od odpowiedzialności za nieprawidłowe wykonanie przez operatora jego założeń.** Stwierdzono, że za lata 2014 i 2015 porozumienia wywiązały się z wyznaczonych im celów i osiągnęły minimalne poziomy.

Artur Wojtanek z Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Katowicach mówił o problemach nadzoru i kontroli nad przedsiębiorcami w zakresie realizacji obowiązków wynikających z ustawy o gospodarce opakowaniami i odpadami opakowaniowymi. **W ramach działalności kontrolnej w 2016 roku przeprowadzono 2439 kontroli, stwierdzając naruszenie prawa w 681 przypadkach.**

Monika Kuhn-Kinell, dyrektor ds. ochrony środowiska SUEZ Polska Sp. z o.o., podkreśliła, że producenci opakowań, chcąc chronić środowisko, muszą być świadomi swoich wyborów i starać się minimalizować ich oddziaływanie na wszystkie elementy przyrody. Spośród opakowań nowej generacji możemy mówić o „opakowaniach inteligentnych”. Coraz częściej w technologiach produkcji opakowań stosuje się materiały roślinne, ulegające w znacznie krótszym czasie biodegradacji.

O prawie dotyczącym opakowań, ze szczególnym uwzględnieniem charakteru prawnego porozumienia zawieranego na gruncie art. 25 ustawy opakowaniowej, mówili: **dr Aleksander Marekwi** i **Piotr Sołtys z Marekwi&Pławny Kancelaria Radców Prawnych Sp. p.** **Podkreślali, że kwalifikacja porozumienia pociąga za sobą poważne konsekwencje praktyczne i od ustalenia charakteru tego aktu zależy będzie między innymi dopuszczalność oraz sposób kontroli porozumienia, pozycja i uprawnienia stron oraz poddanie go kognicji odpowiednich sądów.**

Andrzej Błażejewicz z Mondii Świecie S.A. mówił o różnych aspektach recyklingu opakowań po płynnej żywności oraz opakowań z papieru i tektury, nowoczesnych technologiach produkcji, znaczeniu prawidłowej segregacji odpadów.

Dr Przemysław Jura, prezes Zarządu Fundacji Instytut Nauk Ekonomicznych i Społecznych w Katowicach, przybliżył uczestnikom kon-

ferencji problemy związane z finansowaniem inwestycji w gospodarce odpadami opakowaniowymi. Przedstawił możliwości pozyskiwania środków finansowych z **Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój, z programów Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego czy funduszy typu Venture Capital.**

Wystąpienie **Piotra Machnika, prezesa Zarządu Polimer Inno Tech Sp. z o.o.,** poświęcone było wyzwaniom technicznym i biznesowym w gospodarce odpadami. Referent mówił między innymi o planach budowy Centrum Badawczo-Rozwojowego i pracach badawczych nad nowoczesnymi, innowacyjnymi technologiami przetwarzania odpadów z tworzyw sztucznych.

Idee gospodarki obiegu zamkniętego w Polskim Ruchu Czystszej Produkcji omówił prezes Michał Jan Cichy.

W wystąpieniach konferencyjnych mówiono o tym, że w dalszym ciągu ważnym problemem jest nielegalne składowanie odpadów, niedostateczna kontrola przedsiębiorstw zajmujących się gospodarką odpadami, mała atrakcyjność ekonomiczna recyklingu, niewykorzystane możliwości segregacji, świadomość ekologiczna. Trzeba w działalności edukacyjnej ukazywać rolę i znaczenie właściwego gospodarowania odpadami.

Należy dokonać integracji różnych rozproszonych działań na rzecz gospodarki o obiegu zamkniętym³.

Aby osiągnąć cele w zakresie recyklingu na 2020 rok, Polska musi dokonać znaczących zmian i inwestycji.

Mimo postępu, aktualny stan gospodarki odpadami, w tym odpadami opakowaniowymi w Polsce zawiera w dalszym ciągu deficyty strukturalne w zakresie efektywności, przejrzystości i trwałości. Istnieje więc potrzeba dalszych regulacji prawnych, rozwiązań organizacyjnych i ekonomiczno-finansowych. Potrzebna jest również efektywniejsza edukacja w zakresie gospodarki odpadami.

**Czesław Śleziak
Przewodniczący Rady
Polskiej Izby Ekologii**

Przypisy:

1. Zob. Komunikat Komisji Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów: „Zamknięcie obiegu – plan działań UE dotyczący gospodarki o obiegu zamkniętym” (COM/2015/614 final), <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/?qid=1452775216462&uri=CE-LEX:52015DC0614>.
2. T. Styś, R. Foks: System gospodarowania odpadami opakowaniowymi w Polsce. Perspektywa zamknięcia obiegu. Instytut Sobieskiego, 2016.
3. M. Bachorz: Polska droga do gospodarki o obiegu zamkniętym. Opis i rekomendacje. EEB, 2017.

Konferencja PIE „Gospodarka odpadami opakowaniowymi w obiegu zamkniętym”

25.04.2017 r.

PATRONAT HONOROWY

MINISTERSTWO
ŚRODOWISKA

Patronat Honorowy
Marszałek Województwa Śląskiego

Patronat Honorowy
Prezydenta Miasta Katowice

Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska
i Gospodarki Wodnej w Katowicach

PARTNERZY KONFERENCJI

Werner & Mertz
Professional

PATRONATY MEDIALNE

PRZEGLĄD
Komunalny

PORTAL
Komunalny.pl

Przeгляд

Ekologia

AURA
OCHRONA ŚRODOWISKA

Silesian Country Schlesiendes Land
Region Śląski

CZYSTSZA
LEANER
PRODUKCJA
RODUCTION
&
EKO-ZARZĄDZANIE
CO-MANAGEMENT

TERAZ
ŚRODOWISKO.pl
Aktualności i praca w ochronie środowiska

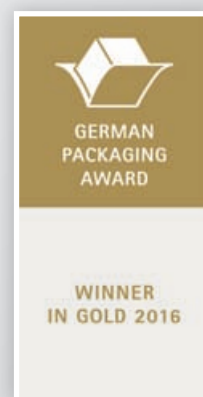
ecocafe.pl

ŚRODOWISKO
ekologia, gospodarka, finanse, samorządy, edukacja

ODPADY i
ŚRODOWISKO
dwumiesięcznik

- Po raz pierwszy na świecie: butelka stworzona w 100% z recyklatów
- Źródło recyklatów: „Żółte worki”*
- W 100% nadające się do ponownego recyklingu
- Półprzezroczyste i bezwonne
- Zgodne z koncepcją ekonomii cyrkularnej – do ciągłego wykorzystania

ZWYCIĘZCA NAGRODY
ZA OPAKOWANIA GERMAN PACKAGING
AWARD 2016

* „Żółte worki” oznaczają system zbierania odpadów opakowaniowych z segregowanego plastiku

Werner & Mertz Polska Sp. z o.o.
ul. Krakowiaków 50, 02-255 Warszawa
biuro@werner-mertz.com
tel. + 48 22 771 46 71
WWW.WMPROF.COM

Werner & Mertz
Professional